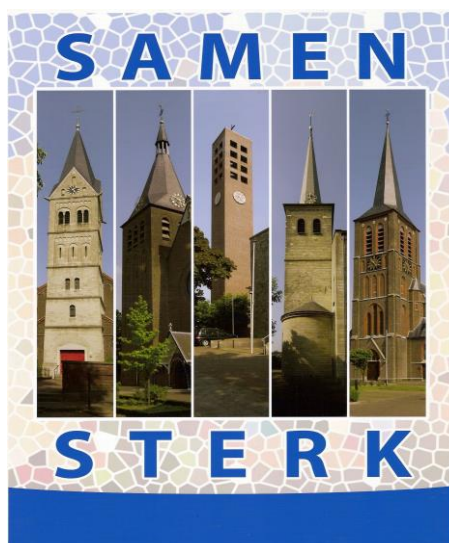

Parochiefederatie Born

Beleidsplan 2016-2025

Missie, visie, strategie en programma

Colofon

Project	: Beleidsplan 2016-2025
Opdrachtgever	: Parochiefederatie Born
Auteur(s)	: Commissies pastoraal, personeel, gebouwen en financiën : Parochiecomités: Born, Buchten, Holtum, Obbicht en Grevenbicht
Eindversie	: 08-09-2017 besproken in de Algemene Vergadering
Datum	: 22-11-2017 vastgesteld door het Federatiebestuur
Eindredactie	: Ger Theelen

Inhoud

0. Samenvatting	3
1. Voorwoord	5
2. Inleiding	6
2.1. Waarom een beleidsplan?	6
2.2. Veranderingen in kerk en maatschappij.....	6
2.3. Onze parochies in de huidige context	7
2.4. Verantwoording.....	7
2.5. Leeswijzer	7
3. Onze missie: Waar staan we voor?	8
3.1. Kernwaarden van onze parochiefederatie Born	8
4. Onze visie: Waar gaan we voor?	9
4.1. Stand van zaken	9
4.2. Visie op de toekomst	10
5. Onze strategie: Waarop richten we ons?	11
5.1. Een gezamenlijke identiteit opbouwen	11
5.2. Kunnen we onze lokale geloofsgemeenschappen in stand houden?	11
5.3. Het ontwikkelen van nieuwe vormen van pastoraat	12
5.4. Efficiënte inzet van professionele krachten.....	12
6. Ons programma: Hoe gaan we dat doen!	13
6.1. Het programma.....	13
6.2. Leren (Catechese).....	13
6.3. Vieren (Liturgie)	13
6.4. Dienen (Diaconaat).....	14
6.5. Delen (Pastoraat).....	14
7. Onze middelen: Wat is daarvoor nodig?	16
7.1. Personeel en organisatie	16
7.2. Gebouwen en terreinen.....	17
7.3. Financiën.....	17
7.4. Informatie en communicatie	18
8. Bijlage met parochiestatistieken	19

0. Samenvatting

Onze missie is:

Het verlangen naar Gods liefde en Koninkrijk in onszelf en anderen wakker te houden.

Om te bouwen aan een gemeenschap waar ieder welkom is:

- Waar mensen het leven kunnen vieren;
- Waar mensen rust, gehoor, bevestiging en troost vinden;
- Waar mensen hoop, moed en kracht kunnen putten.

Onze visie wordt:

- Gods liefde is als levenswater dat ons onuitputtelijke spirituele energie geeft.
- Wij willen samen bouwen aan Gods Rijk op aarde, door zijn liefde tastbaar, hoorbaar en zichtbaar maken.

Het doel dat ons voor ogen staat is:

- Wij willen gezamenlijk: leren, vieren, dienen en delen rond de H. Sacramenten als middelpunt.
- Een gezamenlijke identiteit opbouwen en uitdragen (Communicatie met één herkenbare stem en gezicht).

Onze strategie is:

Of en hoe we de lokale geloofsgemeenschappen in stand kunnen houden, is enkel en alleen afhankelijk van de vitaliteit van de lokale gemeenschap: Vinden we voldoende mensen om die gemeenschap te dragen: mannen en vrouwen, die de gemeenschap voorgaan in een eigen programma van nabijheid.

- Een gezamenlijke identiteit opbouwen. We gaan een nieuw parochieel programma ontwikkelen en aanbieden dat mensen uit de verschillende geloofsgemeenschappen samenbrengt. Activiteiten voor jong en oud, voor alle parochianen.
- We gaan in gesprek over het belang van samenwerking in de parochiefederatie. Primair zoeken we de samenwerking van koren binnen de eigen parochie, maar allengs kijken we naar verdere samenwerking binnen de parochiefederatie. Hoe die samenwerking eruit zal zien is een zaak van de koren zelf. Hartewens is het oprichten van een jeugdcoördinator.

Ons programma wordt gevormd door de kerntaken:

leren (catechese) - vieren (liturgie) – dienen (diaconaat) – delen (pastoraat).

Deze kerntaken dienen goed georganiseerd en verzorgd te worden. Het is van belang dat zij aantrekkelijk en inspirerend zijn. De kerntaken worden uitgevoerd door de leden van het pastoraal team, ondersteund door toegeruste vrijwilligers.

Leren:

- Catecheseaanbod verder ontwikkelen door nieuwe initiatieven voor kinderen, jongeren en hun ouders: bijv. film- en gespreksavonden, bedevaarten, Christoffeldag etc.
- Middels een eigentijds aanbod en spirituele verdieping hulp bieden op de levensweg. Gelovig door het leven gaan betekent ook dat we dienstbaar willen zijn aan elkaar en aan de samenleving.

Vieren

Wekelijkse Eucharistievieringen vormen de kern van het parochieleven.

- Liturgieaanbod volgens een vast rooster. Vanaf 2016 worden de sacramentele vieringen in clusterverband gecombineerd: Born; Buchten of Holtum; Grevenbicht of Obbicht (vergelijkbaar met clustering scholen).
- De kwaliteit van missen en vieringen borgen, met bijzondere aandacht voor kinder- en gezinsvieringen en verenigingen.

- Bij uitvaartdiensten wordt meer ruimte geboden voor Avondwakes en Woorddiensten.
- Het pastorale team verzorgt de sacramentele diensten, incl. de voorbereiding daarvan.

Dienen

- Diaconieaanbod vergroten en meer uitdragen in samenwerking met andere partners zoals verenigingen (Ouderen, Zonnebloem, Vincentius), maar ook met Zorgcentrum Aldenhof en Hospice Bronnerhof.
- Meer huisbezoeken en hulp bij rouwverwerking door bezoekersgroep.

Delen

De eindverantwoordelijkheid voor de pastorale zorg en het pastorale beleid in de parochie en de lokale geloofsgemeenschappen berust bij de pastoor.

- Pastoraat beter uitdragen

Voor onze middelen wordt dan het volgende beleid geformuleerd:

Iedere parochiekerk is een uitnodigende ontmoetingsplaats. Het vieren van de liturgie staat hierbij voorop. Daarbij zijn onmisbaar: goede voorgangers, lectoren, acolieten, koren, kosters, gastvrouwen, gezinsvieringen.

Personeel en organisatie

- Onze parochiekerken bestaan bij de gratie van allerhande vrijwilligers: misdienaars, acolieten, (jeugd-)lectoren, kosters, beheerders, bezorgers, schoonmakers, hoveniers, klussers en koorleden.
- In het vrijwilligersbeleid is vastgelegd hoe het parochiebestuur het vrijwilligerskader wil versterken en faciliteren. Bijzondere aandacht verdienen enerzijds de bekende vaste contacten: vrijwilligers en koren en anderzijds de huisbezoeken en bezoekersgroep.
- De eindverantwoordelijkheid voor alle parochiële zaken ligt bij het parochiebestuur onder leiding van de pastoor.
- Iedere parochie heeft een eigen parochiecomité voor de lokale zaken dat wordt ondersteund, begeleid en toegerust door het pastoraal team.

Gebouwen en terreinen

- De parochiefederatie spant zich in om de parochiekerken en begraafplaatsen open te houden.
- De bezittingen worden duurzaam verpacht als belegging, conform de lijn van het bisdom.

Financiën

- Onze parochiefederatie richt zich de komende periode op een sluitende exploitatie:
- Jaarlijks indexeren van vaste inkomsten zoals: grafrechten, huur en pacht.
- Eigen bijdrage voor bijzondere vieringen: doopsel, communie etc.
- Actie Kerkbalans opkrikken (werkgroep)
- Gestichte jaardiensten: deze vaste inkomstenpost leidt indirect tot meer kerkbezoek en meer collecte-inkomsten.

Informatie en communicatie

- Onze parochiefederatie spant zich in voor een proactieve communicatie met alle parochianen middels parochieblad, website en nieuwsbrieven
- Onderzocht wordt de opzet van één eigentijds federatieblad dat zoveel mogelijk digitaal wordt aangeboden en verspreid.
- Gestreefd wordt naar een periodieke (digitale) nieuwsbrief; bijv. tussen twee kerkbladen.

1. Voorwoord

Vanaf 1 juli 2013 vormen de vijf R.K.-parochies binnen de voormalige burgerlijke gemeente Born, gezamenlijk de parochiefederatie Born. Deze vergaande samenwerking in federatievorm kreeg gestalte onder verantwoordelijkheid van het Federatiebestuur en onder goedkeuring van het bisdom Roermond. Het pastorale team werkt onder de verantwoordelijkheid van de parochiepastoor.

Vanaf dag één dragen het pastorale team en de commissie pastoraal, eenheid van beleid uit. Nu de onderlinge afstemming en vervanging goed zijn geregeld, straalt ook de federatie steeds meer eenheid uit. Dit leidt o.a. tot een beter inzicht in het huishoudboekje. De eerste gezamenlijke begroting van de parochiefederatie toonde vanaf 2014 een jaarlijks tekort van €185.000. Deze begroting werd niet goedgekeurd door het bisdom, dat indringend verzocht om forse besparingen door te voeren, met name in het personele vlak.

De actuele situatie binnen de kerk en de parochies, het kerkbezoek (zie Kaski-bijlage), wijziging in het team etc. dringen en dwingen tot een meerjarige beleidsvisie voor onze parochiefederatie. Voor het federatiebestuur voldoende aanleiding om te werken aan een beleidsvisie over de diverse taakvelden. Er is immers een nauwe samenhang tussen het pastorale en missionaire doel en de inzet van de afnemende middelen. Primair zijn hierbij de uitgangspunten en de richting van het te voeren pastorale beleid bepaald, om vervolgens te bezien tot welke gevolgtrekkingen dit leidt voor de overige taakvelden en disciplines.

Het concept is tot stand gekomen volgens het “BOB”-principe: beeldvormend, oordeelsvormend en besluitvormend; een procedure waarvoor 2 jaar is uitgetrokken. De uitgangspunten, visie, beleidsrichting en beleidsprogramma zijn achtereenvolgens voorgelegd en herhaald besproken binnen de vaste commissies: pastoraal, personeel en organisatie, gebouwen en terreinen en financiën en met parochiecomités en vrijwilligers in Born, Buchten, Holtum, Obbicht en Grevenbicht.

Na bespreking in de Algemene Vergadering van de parochiefederatie op 8 september 2017 is het voorliggende beleidsplan, met visie en programma, op 22 november 2017 vastgesteld in de vergadering van het federatiebestuur.

Het bestuur is zich terdege bewust van de ingrijpende gevolgen, maar zonder visie is over enkele jaren geen actie meer mogelijk. Deze keuzes zijn eenduidig:

“ Het uitdragen van het evangelie en de Blijde Boodschap is de hoofdtaak van onze kerk en parochies; alleen in dat licht worden de beschikbare middelen ingezet.

Het bestuur van het R.K. parochiefederatie Born,
Voorzitter, Secretaris

(w.g.)
F.L.M.M. Houwman

((w.g.)
J.M.A.M. Hermans

Dit beleidsplan is vastgesteld in de vergadering van 22 november 2017

2. Inleiding

2.1. Waarom een beleidsplan?

Sinds 28 oktober 2009 werken de kerkbesturen vanuit een samenwerkingsverband (cluster), zoals bedoeld in de nota "Op weg naar vitale parochiegemeenschappen" van het Bisdom Roermond" van mei 2002. Vanaf 1 juli 2013 vormen de vijf R.K.-parochies binnen de voormalige burgerlijke gemeente Born, gezamenlijk de parochiefederatie Born.

De vijf zelfstandige R.K.-parochies: H. Martinus te Born en te Holtum, H. Catharina te Buchten en Grevenbicht (incl. het rectoraat van de HH. Petrus en Paulus te Schipperskerk) en H. Willibrordus te Obbicht hebben één parochiebestuur gevormd. Dit parochiebestuur is in feite een personele unie, gevormd door twee bestuursleden per parochie, met pastoor als reglementaire voorzitter. Iedere parochie heeft een eigen parochiecomité dat werkt met mandaat van het federatiebestuur.

Vanaf dag één is veel energie gestoken in de onderlinge samenwerking en afstemming en in een beter inzicht in de kerkelijke huishouding.

Er zijn vier vaste commissies gevormd om te adviseren over hun specifieke taakveld:

- Pastoraal o.l.v. pastoor (voorzitter)
- Personeel en organisatie o.l.v. kerkmeester P&O
- Gebouwen en terreinen o.l.v. kerkmeester gebouwen/terreinen
- Financiën o.l.v. penningmeester.

Het dagelijks bestuur van de parochiefederatie Born bestaat uit pastoor als voorzitter, bovengenoemde kerkmeesters, de secretaris en de verantwoordelijke voor het parochiekantoor in Born.

Dit beleidsplan beschrijft de huidige en voorzienbare ontwikkelingen in de parochiefederatie Born. Deze geven aanleiding tot een (her)bezinning op de pastorale en missionaire taken, maar ook op de daarvoor nodige middelen: personeel, financiën, gebouwen en terreinen. Als slotsom wordt de gewenste ontwikkelrichting aangegeven voor de diverse werkvelden.

2.2. Veranderingen in kerk en maatschappij

Vanaf de jaren 1970-1980 ontwikkelde de RK Kerk zich van een volkskerk tot een vrijwilligerskerk. Het kerkbezoek loopt terug, het ledenbestand vergrijsd en jongere generaties zijn nauwelijks nog kerkbetrokken. De leegloop van de kerken is gerelateerd aan een combinatie van maatschappelijke ontwikkelingen zoals: individualisering, globalisering, toegenomen mobiliteit en secularisatie.

Mensen richten hun leven in op grond van eigen behoeften, interesses en keuzes. Kerkelijke en burgerlijke overheid spelen geen richtingbepalende rol meer in het leven van individuen. Mensen die eerder hecht verbonden waren aan hun familie en dorpsgemeenschap, kiezen nu voor de netwerksamenleving: een optelsom van tijdelijke, min of meer losse verbanden van mensen met gelijke behoeften, interesses en keuzes.

Het proces van ontkerkelijking heeft grote gevolgen voor de kerken en de parochies.

- Al deze maatschappelijke tendensen hebben ertoe geleid dat de kerken in Nederland een verdere ontwikkeling doormaken van een vrijwilligerskerk naar een keuzekerk.
- De ontkerkelijking leidt ontegenzeggelijk tot een teruggang van parochianen en kerkbezoek, minder roepingen en priesters.
- Het pastorale werk verschuift daarmee van pastoraal team naar vrijwilligers. Werkgroepen die zich inzetten op alle terreinen: binnen de liturgie, de catechese, de diaconie en het opbouwwerk.
- De parochie als geheel is de drager van het pastoraat.

2.3. Onze parochies in de huidige context

De ontwikkelingen in kerk en maatschappij stoppen niet bij de parochiegrenzen. Naast ontkerkelijking en minder priesters hebben onze parochies te maken met krimp, ontgroening en vergrijzing. De vitaliteit van de geloofsgemeenschappen is een groeiende bron van zorg. De financiële situatie van de parochies is niet rooskleurig. Het aantal beroepskrachten en pastores is tot een minimum ingeperkt. Het vrijwilligerskader vergrijst en er is een toenemend tekort aan vrijwilligers.

Minder diensten: eucharistievieringen, doopsels, huwelijken, jubilea en begrafenissen, hebben een negatieve inkomstenspiraal ingeleid. Direct gevolg hiervan is een forse daling van inkomsten uit misintenties, grafrechten en gestichte jaardiensten, hetgeen doorwerkt in de collecteopbrengst en kaarsengeld. Kortom deze spiraal versterkt zichzelf.

Het voorgaande noopt tot een (her)bezinning op onze missie en visie en afstemming van het beleid. Zolang we niet bij machte zijn om het tij te keren, staan we voor de noodzaak van *kwantitatieve* vermindering in alle opzichten. Door weloverwogen keuzes te maken, kunnen we de inhoud en de *kwaliteit* van het pastoraat in stand houden en borgen.

We zullen de beschikbare talenten strategisch en efficiënt moeten inzetten.

2.4. Verantwoording

Het bestuur van de parochiefederatie Born besloot in 2015 om met bestuur, parochiecomités, parochievrijwilligers, parochianen en pastoraal team een interactieve beleidsplan op te stellen. Gekozen werd voor een drie-stappenplan: Beeldvorming, Oordeelsvorming en Besluitvorming, waarbij met name de eerste twee stappen uitgebreid werden besproken in bestuur, parochiecomités, vaste commissie en met onze vrijwilligers.

De parochies en het pastoraal beleid staan centraal.

Andere voorwaarden om te komen tot een goed beleidsplan zijn:

- Vertrouwen in elkaar
- Iedere mening wordt gehoord en telt mee.
- Er is ruimte voor discussie en na discussie wordt een gezamenlijk standpunt bepaald.
- Samen gaan we voor de realisatie van de actiepunten.
- We hebben elkaar hard nodig om de vele uitdagingen te kunnen oppakken.

2.5. Leeswijzer

Dit beleidsplan bestaat uit zeven hoofdstukken.

Na het Voorwoord en deze Inleiding vinden we:

In Hoofdstuk 3: 'Waar staan we voor?' een beschrijving van onze Missie

In Hoofdstuk 4: 'Waar gaan we voor?' beschrijven we onze Visie

In Hoofdstuk 5: 'Waarop richten we ons?' presenteren we onze Strategie

In Hoofdstuk 6: 'Hoe gaan we dat doen?' een weergave van ons Programma

Het beleidsplan sluit af met Hoofdstuk 7: 'Wat is daarvoor nodig?' Een opsomming van de middelen en faciliteiten om het beleidsplan te kunnen uitvoeren.

3. Onze missie: Waar staan we voor?

In dit hoofdstuk beschrijven we *'waarvoor we staan!'* en op welke kernwaarden we ons richten. Onze Missie is onze bestaansgrond die onze (kern)waarden en identiteit bepaalt.

- Wat inspireert ons om volgelingen van Jezus van Nazareth te willen zijn?
- Hoe verstaan we onze identiteit als RK parochies?
- Welke plaats willen wij in deze tijd innemen in de samenleving?
- Wat willen wij als gemeenschap van gelovigen voor mensen betekenen?

3.1. Kernwaarden van onze parochiefederatie Born

Het gaat om de mensen.

Mensen:

- voelen behoefte aan ontmoeting, een luisterend oor, een plaats in de kring;
- behoeven bemoediging, bevestiging en troost;
- zoeken naar zingeving, naar spirituele verdieping, naar kennis over geloof en kerk;
- zoeken een plaats waar zij God kunnen ontmoeten, zich gekend weten en het leven kunnen vieren;
- zijn geschapen naar Gods evenbeeld, maar zijn niet volmaakt;
- leven in de belofte van de komst van Gods Koninkrijk en hebben de opdracht hier en nu daaraan te bouwen. Jezus Christus is ons daarin voorgegaan en wij willen Hem hierin van harte volgen: in leven, sterven en verrijzen.

Onze missie is:

Het verlangen naar Gods liefde en Koninkrijk in onszelf en anderen wakker te houden.

Om te bouwen aan een gemeenschap waar ieder welkom is:

- Waar mensen het leven kunnen vieren;
- Waar mensen rust, gehoor, bevestiging en troost vinden;
- Waar mensen hoop, moed en kracht kunnen putten.

Wij willen de spirituele voeding bieden voor een goed en vervuld leven, met levensvreugde voor jezelf en om van daaruit dienstbaar te zijn aan de medemensen en de samenleving waarvan we deel uit maken.

4. Onze visie: Waar gaan we voor?

In dit hoofdstuk beschrijven we 'waarvoor we gaan!'.

- Welke wegen we zullen bewandelen om onze missie te bereiken.
- Hoe we elkaar kunnen inspireren om een geloofsgemeenschap te zijn waar mensen zich kunnen laven en God kunnen ontmoeten.
- Op welke manier wij mensen in contact kunnen brengen met Jezus van Nazareth.
- Hoe we dienstbaar kunnen zijn aan anderen.
- Hoe we ons als R.K.-parochie willen verhouden tot elkaar en tot de wereld waarvan we deel uitmaken?

4.1. Stand van zaken

Onze parochies staan vol in de samenleving en alle kenmerkende ontwikkelingen in de samenleving zijn hier op lokale schaal terug te vinden. De vijf geloofsgemeenschappen hebben ieder hun eigen kerkgebouw, maar kampen met verminderde vitaliteit, een tekort aan kwalitatief voldoende toegeruste vrijwilligers en kennen een zorgelijke financiële situatie.

De afgelopen periode zijn forse besparingen doorgevoerd op alle terreinen:

- Er is afscheid genomen van nagenoeg alle betaalde beroepskrachten. Waar mogelijk worden vrijwilligers ingezet.
- Misroosters en bijzondere diensten zijn federatiebreed afgestemd.
- Alle kerkelijke tarieven zijn aangepast (prijsindex).
- Begraaf tarieven zijn marktconform afgestemd.
- Alle contracten zijn geüniformeerd: onderhoud van bliksem- en brandbeveiliging, CV, orgels, torenuurwerken en kerkklokken, grafdelven, pachtbeheer en de inkoop van kaarsen en misbenodigdheden.
- Alle energiecontracten zijn geconcentreerd bij Greenchoice: energie voor kerken.
- De beleggings- en verzekeringsportefeuille zijn doorgelicht, de pacht-portefeuille is opgeschoond, nadat diverse percelen noodgedwongen zijn verkocht aan Maaswerken.
- Leegstaande pastorieën zijn of worden verhuurd (Buchten, Grevenbicht) of afgestoten (Holtum); de voormalige Schipperskerk en de kapel Illikhoven 67 zijn verkocht.
- Begraafplaatsen: de reglementen zijn uniform en actueel; begraafplaatsen zijn opgeschoond en zelfs gesloten verklaard (Schipperskerk en het oude kerkhof in Holtum).

Dan nog kunnen we niet spreken van één identiteit van de parochiefederatie Born. Onze dorpsgemeenschappen hechten aan hun eigen lokale gebruiken en tradities. Ieder dorp heeft zijn eigen schutterij, muziekgezelschap, koor, voetbalclub etc. Veel van deze clubs vinden hun oorsprong in de Katholieke parochies; jeugdclubs, vrouwenbond, ouderenvereniging (KBO's) etc. vinden hun wortels in de kerk en het geloof. Zij worstelen nu met hun identiteit en veelal wordt de K uit de naam en statuten geschrapt. De vroegere R.K.-patronaten en parochiehuizen zijn nu gemeenschapshuizen; R.K.-scholen zijn nu algemeen christelijk of zelfs openbaar; kerkelijke koren worden seculier.

Al deze clubs raken langzaam doordrongen van het besef dat tradities alleen behouden kunnen blijven door samenwerking over de parochiegrenzen.

Oud en jong

Het aantal kerkbetrokkenen vergrijsd snel en dat gaat gepaard met verlies aan vitaliteit. Ook in onze parochies zien we een forse toename van het aantal ouderen. Deze groep is veelal traditioneel en behoudend; men koestert de herinnering aan de volkskerk van hun jeugd en is moeilijk te bewegen om buiten de eigen parochie naar de kerk te gaan. Zij voelen zich vooral parochiaan van de lokale geloofsgemeenschap. Deze groep laat het liefst alles bij het oude; maar deze groep is wel de financiële drager van onze parochies.

Het aantal jongeren en jonge gezinnen in onze parochies loopt fors terug; het aantal dopelingen en eerste communicantjes slinkt in verhouding sterker. Deze categorie van

parochianen is weinig kerkbetrokken en voornamelijk consumptief. Zij zijn minder gehecht aan het dorpse kerkgebouw en makkelijker te bewegen tot deelname aan (kinder-)activiteiten buiten het eigen dorp. De toekomst van de parochies hangt in sterke mate samen met de manier waarop deze groep parochianen hun 'christen-zijn' wil uitdrukken.

De parochianen die deel uitmaken van vrijwilligersgroepen zoals koren en werkgroepen ontmoeten elkaar soms al 'federatiebreed'. Daarin zien we kansen en mogelijkheden van samenwerking. Veel vrijwilligers zijn zich terdege bewust van de kwetsbaarheid van hun parochie en zien de noodzaak om actie te ondernemen. Zij voelen goed aan dat de toekomst van het eigen kerkgebouw onzeker is.

4.2. Visie op de toekomst

De afnemende kerkbetrokkenheid en vitaliteit van geloofsgemeenschappen hangen nauw samen met de tijdgeest in West-Europa. Hoger opgeleide mensen voelen zich minder thuis bij dogmatische kerkregels. Als ze al erkennen dat er een hogere macht is (letsisme) gaat hun voorkeur uit naar andere vormen van spiritualiteit (keuzekerk). Met name de traditionele kerken (R.K. en protestant) zitten hier in de verdomhoek.

Paus Franciscus I speelt hierop goed in door het promoten van lokale Franciscusgroepen. Lokaal moeten we roeien met de riemen die we hebben en kwaliteit verkiezen boven kwantiteit. Niet langer energie steken in een programma dat onze krachten overstijgt, maar zoeken naar kansen en mogelijkheden van een pastorale praktijk die inspirerend, opbouwend en dienstbaar is aan de lokale geloofsgemeenschappen.

Het voorgaande leidt tot een herbezinning op de centrale thema's:

- De geloofsgemeenschap en het parochieleven.
- Het geloof bewaren en verdiepen.
- Vorm geven aan geloofsbeleving en geloofsoverdracht

Onze visie wordt dan:

- Gods liefde is als levenswater dat ons onuitputtelijke spirituele energie geeft.
- Wij willen samen bouwen aan Gods Rijk op aarde, door zijn liefde tastbaar, hoorbaar en zichtbaar maken.

Het doel dat ons voor ogen staat is:

Het bovenstaande ter harte nemend, gaan we als volgt te werk:

- Wij willen gezamenlijk: leren, vieren, dienen en delen rond de H. Sacramenten als middelpunt.
- Een gezamenlijke identiteit opbouwen en uitdragen (Communicatie met één herkenbare stem en gezicht).

5. Onze strategie: Waarop richten we ons?

Om de parochies op te bouwen tot de gemeenschap die wij voor ogen hebben, moeten we keuzes maken:

- Hoe blijven we van betekenis voor elkaar en de maatschappij waarvan we deel uitmaken?
- Hoe transformeren we in deze tijd tot een gemeenschap waar het goed toeven is?
- Waar vinden mensen: voeding voor hun spirituele ontwikkeling, kracht, moed en inspiratie om hun levensweg te vervolgen?

De komende jaren richten we ons op de doelstellingen zoals in de vorige paragraaf geformuleerd.

5.1. Een gezamenlijke identiteit opbouwen

- We gaan in gesprek met de vertegenwoordigers van alle geloofsgemeenschappen over het belang van samenwerking in de parochiefederatie. Onze lokale gemeenschappen worden kwetsbaar, verliezen teveel aan vitaliteit om te kunnen voortbestaan. Onze parochiefederatie kan uitgroeien tot een nieuw en veilig onderkomen, waar alle parochianen elkaar kunnen ontmoeten en hun geloof kunnen vieren. De vertegenwoordigers van de geloofsgemeenschappen hebben hierin een voortrekkersrol. De gerichtheid van parochianen op de eigen geloofsgemeenschap en het eigen dorp, kan zo worden omgeturnd naar meer gezamenlijkheid. De weg die we samen gaan is de enige weg die toekomst heeft.
- We gaan een parochieel programma aanbieden dat mensen uit de verschillende geloofsgemeenschappen samenbrengt. Activiteiten voor jong en oud, voor alle parochianen.

5.2. Kunnen we onze lokale geloofsgemeenschappen in stand houden?

- Onze parochiefederatie kampt met schaarste aan menskracht en middelen. Voor de instandhouding van de lokale geloofsgemeenschappen is voldoende eigen draagkracht noodzakelijk. Per parochie is een inventarisatie gemaakt:
  - a. Een korte parochie karakteristiek met aandacht voor wat lokaal goed loopt.*
  - b. Een inschatting van wat we de komende vijf jaar kunnen aanbieden.*
  - c. Wat wordt ondernomen om de parochiegemeenschap toekomst te geven?*
  - d. Wat betekenen we voor het dorp, naast de zorg voor de eigen parochianen?*
  - e. Welke bouwstenen zijn er aanwezig zijn voor een missionaire kerk?*
- Krijgt eenieder de gelegenheid om zijn/haar talenten, kennis en vaardigheden optimaal in te zetten voor de parochie. Het is zaak om de beperkte aantallen vrijwilligers efficiënt in te zetten: de juiste man/vrouw op de juiste plaats! Vrijwilligersbeleid is daarvoor onmisbaar.
- We realiseren een eigen ruimte (annex dagkapel) voor geloofsbeleving in alle dorpen. Zoals gezegd: de toekomst van lokale geloofsgemeenschappen valt of staat met de eigen vitaliteit en draagkracht.

Onze Kerkkoren

- Anno 2016 heeft iedere parochie één of zelfs meerdere koren ter beschikking. Enkele koren zingen op seculiere basis. Ook bij de koren heeft de vergrijzing hard toegeslagen. Samenwerking en wederzijdse ondersteuning vormen het nieuwe credo voor de koren.
- Primair zoeken we de samenwerking van koren binnen de eigen parochie, maar allengs kijken we naar verdere samenwerking binnen de parochiefederatie. Hoe die samenwerking eruit zal zien is een zaak van de koren zelf.
- Oprichten van een jeugdkoor.

5.3. Het ontwikkelen van nieuwe vormen van pastoraat

- Omwille van onze toekomst kunnen we het ons niet veroorloven om niet in de jongere generaties te investeren. Onze parochiefederatie telt een beperkt aantal jonge gezinnen. Ons aanbod aan catechese en spiritualiteit voor jong en oud zal de tijdgeest moeten volgen. We willen voor deze groep jongvolwassenen en hun kinderen, naast de sacramentencatechese, eveneens een pastoraal programma aanbieden dat aansluit bij hun vragen, interesses en behoeften.
- De commissie pastoraal verzorgt het pastoraal activiteitenplan ten behoeve van de lokale geloofsgemeenschap. Er wordt gedaan wat (nog) kan en waar behoefte aan is. Er is veel vrijheid om het eigen plan vorm te geven, afgestemd met het pastoraal team en gefaciliteerd door het federatiebestuur.
- Aanbod en daadwerkelijke uitvoering van het pastorale programma is afhankelijk van de vitaliteit van de lokale gemeenschap. Hiervoor is enerzijds voldoende draagkracht in de gemeenschap zelf onontbeerlijk, anderzijds is samenwerking noodzakelijk. Parochiecomités (uit de dorpen) kunnen van elkaar leren en elkaar bemoedigen.
- Pastorale professionals en lokale gemeenschappen werken bij voorkeur actief samen met lokale partners. De werkzaamheden worden alleen ondernomen op basis van een duidelijk ervaren vraag en goede argumenten. Pastoraal team en parochiebestuur dienen er hun goedkeuring aan te geven. Het parochiebestuur stelt een budget ter beschikking op grond van een activiteitenplan.

5.4. Efficiënte inzet van professionele krachten

- Werken met een klein pastoraal team bestaande uit onze pastoor en een catechiste vereist dat zaken efficiënt worden georganiseerd. Voorbeelden daarvan zijn het nieuwe misrooster en de gecombineerde sacramentele vieringen, incl. de voorbereidingen. Ander voorbeeld zijn de federatievergaderingen: dagelijks bestuur, federatiebestuur (10 x per jaar) en algemene vergadering (2 x per jaar). Het pastorale team is de spil van de Commissie pastoraal. Vergaderingen van parochiecomité en werkgroepen worden incidenteel bezocht.
- Door deze werkwijze is structureel tijd en ruimte vrijgemaakt voor de verkondiging van het woord: geloofscursus en -verdieping.

6. Ons programma: Hoe gaan we dat doen!

In dit hoofdstuk zullen we de strategie uit Hoofdstuk 4 nader uitwerken.

De hier voren gekozen missie, visie en strategie hebben we verder uitgewerkt en het streven is om in de komende periode het volgende programma te realiseren.

6.1. Het programma

Om het kerkelijk leven te organiseren, onderscheiden we verschillende beleidsterreinen. De basis van het geloven wordt - in goed Kerklatijn gevormd door de kerntaken:

leren (catechese) - vieren (liturgie) – dienen (diaconaat) – delen (pastoraat).

Deze kerntaken dienen goed georganiseerd en verzorgd te worden. Het is van belang dat zij aantrekkelijk en inspirerend zijn. De kerntaken worden uitgevoerd door de leden van het pastoraal team, ondersteund door toegeruste vrijwilligers.

6.2. Leren (Catechese)

Gelovig word je niet vanzelf, want geloven is een levenslange ontdekkingstocht. Catechese of geloofsonderwijs gaat over het aanreiken van geloofskennis en geloofsvaardigheden. De voorbereiding op de sacramenten wordt - waar mogelijk - op de scholen aangeboden, incl. een gedegen kennismaking met de lokale kerk. De voorbereiding op doopsel en huwelijk zal meer individueel, per gezin, thuis of in het parochiekantoor plaatsvinden.

De parochiefederatie Born zet zich in om de volgende kerntaken te verzorgen:

- Catecheseaanbod verder ontwikkelen door nieuwe initiatieven voor kinderen, jongeren en hun ouders: bijv. film- en thema-avonden, bedevaarten, Christoffeldag etc.
- Middels een eigentijds aanbod en spirituele verdieping hulp bieden op de levensweg. Gelovig door het leven gaan betekent ook dat we dienstbaar willen zijn aan elkaar en aan de samenleving.

6.3. Vieren (Liturgie)

Wekelijkse Eucharistievieringen vormen de kern van het parochieleven.

De kerk viert haar geloof met eucharistievieringen en andere vormen van sacramentenbediening, gebedsvieringen, avondwakes etc.

Het pastorale team verzorgt elke weekend op zaterdag of zondag een Eucharistieviering in de drie clusters: Born, Buchten/Holtum en Grevenbicht/Obbicht middels een vast rooster:

Weekenddiensten:

Vrijdag	18.30 u	Aldenhof
Zaterdag	19.15 u	Born
Zondag	09.30 u	Buchten/Holtum (alternerend)
Zondag	11.00 u	Grevenbicht/Obbicht (alternerend)

Weekdiensten: (in de hiervoor gerealiseerde dag-kapellen)

Dinsdag	18.30 u	Grevenbicht
Woensdag	18.30 u	Obbicht
Donderdag	18.30 u	Buchten

De parochiefederatie Born zet zich in om de volgende kerntaken te verzorgen:

- Liturgieaanbod kwalitatief verbeteren door de kwaliteit van missen en vieringen te borgen, met bijzondere aandacht voor kinderdiensten, gezinsvieringen en verenigingen.
- Bij uitvaartdiensten wordt meer ruimte geboden bij Avondwakes en Woorddiensten.
- Het pastorale team verzorgt de sacramentele diensten: Doopsel, Eerste Communie, Vormsel, Huwelijksinzegening, Ziekenzalving en Uitvaarten voor haar parochianen, incl. catechetische voorbereiding daarvan en waar nodig met de desbetreffende familieleden. Vanaf 2016 worden de sacramentele vieringen rond Doopsel, Eerste Communie en Vormsel gecombineerd: mede omdat de scholen in vergelijkbaar clusterverband werken: Born; Buchten of Holtum; Grevenbicht of Obbicht (Alternerend).

6.4. Dienen (Diaconaat)

Diaconaat vormen de parochiële taken op gebied van barmhartigheid en gerechtigheid, ten dienste van mensen in de knel. Deze taakopvatting stond aan de wieg van ziekenhuizen, verzorgingshuizen en uiteindelijk de verzorgingsstaat. De overheid drong deze vorm van dienstbaarheid enkele decennia geleden op het tweede plan. De terugtrekkende overheid vraagt middels de huidige WMO en participatiemaatschappij opnieuw onze aandacht voor het diaconaat. Te denken valt dan aan ontmoetingsactiviteiten, bezoekwerk, zorg voor de actieve vrijwilligers en andere diaconale activiteiten. De uitvoering van de activiteiten ligt in handen van vrijwilligers die voor ondersteuning een beroep doen op de pastorale professionals.

De parochiefederatie Born spant zich in om de volgende taken te verzorgen:

- Diaconieaanbod vergroten en meer uitdragen in samenwerking met andere partners: Ouderenvereniging, Zonnebloem, Vincentius-vereniging, maar ook met Zorgcentrum Aldenhof en Hospice Bronnerhof.
- Meer huisbezoeken en hulp bij rouwverwerking door bezoekersgroep,.
- Mensen in psychische of religieuze nood kunnen een beroep doen op een pastor.
- Mensen in financiële of materiële nood, kunnen een beroep doen op een parochiële voorziening.
- De parochie zorgt dat parochianen, ook die niet (meer) uit zichzelf activiteiten en vieringen kunnen bijwonen, betrokken blijven bij het kerkelijk leven, door de mogelijkheid te bieden dat zij de communie thuis ontvangen en dat zij af en toe bezoek ontvangen vanuit de parochie.
- *Welkom nieuwkomers / wijkcontact / parochianen-contact / huisbezoek/ ziekenbezoek / ouderenbezoek: het parochiecomité spant zich om zoveel mogelijk contacten te leggen en te onderhouden.*
- *Rouwverwerking:* Onze pastores verzorgen jaarlijks diverse uitvaarten. Mensen die een dierbare moeten missen hebben behoefte aan: een luisterend oor, troost en betrokkenheid bij hun verdriet. De parochiefederatie vindt het belangrijk er voor deze mensen te zijn. Aan de nabestaanden wordt de gelegenheid geboden om deel te nemen aan een gespreksgroep voor rouwverwerking.

6.5. Delen (Pastoraat)

Hoe willen we samen een gemeenschap vormen?

Mensen maken het verschil, ook in geloofs- en levensvragen. Dat noemen we pastoraat: de ontmoeting en onderlinge bemoediging. Individueel pastoraat, noodhulp, de zorg voor ouderen, zieken en eenzamen. Delen houdt net zo goed in dat je iets van een ander kunt/mag ontvangen, als dat je een ander iets mag aanreiken.

Commissie pastoraal

De eindverantwoordelijkheid voor de pastorale zorg en het pastorale beleid in de parochie en de lokale geloofsgemeenschappen berust bij de pastoor en het pastoraal team.

Aanbod en uitvoering van pastorale activiteiten is afhankelijk van vitaliteit en draagkracht van de lokale gemeenschap. Voorbeelden van een lokaal pastoraal aanbod zijn: gebedsvieringen, ontmoetings-activiteiten, zorg voor zieken en ouderen en voor de vrijwilligers, bieden van materiële en financiële hulp aan minderbedeelden (noodhulp), ziekenbezoek en -communie, bezorgen van het parochieblad, organiseren van gespreksgroepen en activiteiten voor de derde wereld, onderhouden van oecumenische contacten en met de lokale zorginstellingen.

De parochiefederatie Born wil graag investeren in de toekomst:

- Pastoraat beter uitdragen
Ze doet dat door actief op zoek te gaan naar vernieuwende en opbouwende vormen van pastoraat waarmee we hopen met name jongere generaties aan te spreken. Het

vernieuwen en het bij de tijd brengen van het pastorale programma is een spannende onderneming.

We zullen moeten experimenteren en ervaring moeten opdoen met kinder- en gezinscatechese, met jongerenwerk en geloofsverdiepend aanbod voor jonge ouders. Het pastoraal team zal verder invulling geven waar professionele pastorale zorg nodig is. Door pastorale taken over te dragen aan de lokale parochies, onder leiding van de parochiecomités, krijgt het pastoraal team meer tijd om zich te richten op projecten die aansluiten bij de tijdgeest en bij de geloofsbeleving van jonge mensen.

Of en hoe we de lokale geloofsgemeenschappen in stand kunnen houden, hangt ervan af of we mensen vinden om die gemeenschap te dragen: mannen en vrouwen, die de gemeenschap voorgaan in een eigen programma van nabijheid;

7. Onze middelen: Wat is daarvoor nodig?

Dit hoofdstuk bevat een opsomming van wat de parochie nodig heeft om haar pastoraal beleid goed te kunnen uitvoeren en om vernieuwende initiatieven te ontwikkelen.

Iedere parochie is vormgegeven op basis van de richtlijnen van de RK kerkprovincie. Allerlei zakelijke aspecten moeten worden geregeld. De kerk kost geld, activiteiten kosten geld, er zijn beroepskrachten die betaald worden, er zijn bezittingen zoals gebouwen en begraafplaatsen die onderhouden moeten worden. Dat alles vatten we samen onder de portefeuilles: personeel/organisatie, gebouwen/terreinen en financiën. Uitgangspunt bij middelen is het (financieel) gezond blijven naar de toekomst.

De parochiefederatie Born zet zich in om de middelentaken goed te verzorgen

- *Iedere parochiekerk is een uitnodigende ontmoetingsplaats.* Het vieren van de liturgie staat hierbij voorop. Daarbij zijn onmisbaar: goede voorgangers, lectors, acolieten, koren, koster, gastvrouwen, gezinsvieringen.

7.1. Personeel en organisatie

De eindverantwoordelijkheid voor alle parochiële zaken ligt bij het parochiebestuur onder leiding van de pastoor.

Het parochiecomité:

- organiseert de praktische gang van zaken in haar parochie in goede afstemming met het federatiebestuur. Daaronder wordt verstaan: de dagelijkse zorg rondom het (kerk)gebouw, evenals de lokale administratie, lichte onderhoudswerkzaamheden en het vrijwilligerswerk.
- verzorgt het werkplan van de plaatselijke parochie en fungeert als zichtbaar aanspreekpunt voor de parochianen en de verschillende lokale werkgroepen. Het comité koppelt hetgeen in de geloofsgemeenschap leeft terug naar de federatie en het pastoraal team.
- legt haar jaarplan via het pastoraal team, voor aan het bestuur dat zorgdraagt voor de vertaling naar organisatie en middelen.
- bekijkt in overleg met andere betrokkenen uit de lokale gemeenschap welke activiteiten kunnen worden aangeboden en stemt deze op elkaar af.
- wordt ondersteund, begeleid en toegerust door het pastoraal team. De leden van het pastoraal team maken geen deel uit van een parochiecomité.

Onze vrijwilligers

- Onze parochiekerken bestaan bij de gratie van allerhande vrijwilligers: misdienaars, acolieten, (jeugd-)lectoren, koster, beheerders, bezorgers, schoonmakers, hoveniers, klussers en koorleden.
- Vrijwilligers werven start met kennen en een actieve persoonlijke benadering: aanspreken, uitspreken, afspreken.
- In het vrijwilligersbeleid is vastgelegd hoe het parochiebestuur het vrijwilligerskader wil versterken en faciliteren. Concreet gaat het hier om het opsporen van talenten in de parochie (werving), en het begeleiden en toerusten van vrijwilligers. In dit plan worden de verantwoordelijkheden beschreven van het pastoraal team en parochiebestuur en van de parochiecomités.
- Bijzondere aandacht verdienen enerzijds de bekende vaste contacten: vrijwilligers en koren en anderzijds de huisbezoeken en bezoekersgroep.

Het parochiesecretariaat:

- wordt bemenst door vrijwilligers en is bereikbaar voor (pastorale) vragen inzake de parochies. Het parochiesecretariaat ondersteunt het pastorale team en het parochiebestuur.

7.2. Gebouwen en terreinen

De parochiefederatie spant zich in om de parochiekerken en begraafplaatsen open te houden en de overige bezittingen adequaat - d.w.z. als belegging - te beheren.

Onze kerkgebouwen

- Onze federatie kent 5 kerken, waarvan 3 monumentale, die nauwelijks voor andere functies te gebruiken zijn. Na de kerksluiting in Schipperskerk (1999) en Illikhoven (2012) neemt de parochiefederatie geen nieuwe initiatieven om andere kerkgebouwen te sluiten. Dit sluit aan op het beleid van het Bisdome Roermond dat geen actieve sluiting van dorpskerken overweegt en propageert dat economische motieven niet (alles)bepalend mogen zijn.
- Onderschreven wordt dat pastorale motieven ons handelen moeten leiden. Ook de vaste parochianen hebben een voorkeur voor het open houden van alle kerken.
- Het open houden van alle kerken wordt een forse budgettaire opgave. Hiervoor zullen we meer inkomsten moeten genereren uit onze gebouwen en terreinen, door herbestemming en nevengebruik. Met name de kerk in Obbicht leent zich goed voor multifunctioneel gebruik. Dit vergt nadere uitwerking en breed overleg.
- Iedere parochie heeft een parochiezaaltje/nevenruimte waar jong en oud zich thuis kan voelen. Na de zondagse viering is er gelegenheid elkaar te ontmoeten onder het genot van koffie / thee.
- **Facilitaire voorzieningen** voor het ontvangen van groepen mensen (sanitair en koffie). De parochiecentra zijn geschikt voor deze doelstellingen en doelgroepen. Er is ruimte, apparatuur, inrichting, voorzieningen en materiaal om groepen (kinderen en jonge) mensen gastvrij te kunnen ontvangen.
- De wens om kerken meer open te stellen is begrijpelijk, maar lastig invulbaar omdat hierbij toezicht gewenst is. Bijv. rond de kerststal zou een expositie gehouden kunnen worden; foto's maken van kinderen in de kribbe; kinderviering met kindje wiegen etc.

Overige gebouwen en terreinen:

- Pastorie Born blijft in gebruik;
- Voormalige pastorieën: Born, Buchten, Grevenbicht aanhouden en onderhouden als beleggingspanden.
- De bestaande gemeenschapshuizen in Buchten, Holtum en Grevenbicht zijn ontstaan uit de parochies en daarmee zijn afspraken gemaakt. In Buchten is het oudere deel nog eigendom van de parochie.

7.3. Financiën

Staat en zijn kerk zijn gescheiden zodat parochies alle inkomsten zelf moeten genereren. Basis vormen de vrijwillige bijdragen via Kerkbalans, collecten en een kleine gemeentelijke bijdrage voor kerkbedienaren. Uit de inkomsten van de parochie wordt een fors percentage afgedragen aan het Bisdome, voor instandhouding van de wereldkerk.

De afgelopen jaren stonden in het teken van forse besparingen op alle portefeuilles. De portefeuilles voor verzekeringen en beleggingen zijn geactualiseerd op basis van de huidige inzichten (beleggingsstatuut en risk-management). Het aantal bankrekeningen en de bancaire kosten zijn teruggebracht tot een verantwoord minimum.

Onze parochiefederatie richt zich de komende periode op een sluitende exploitatie:

- De keuze voor een nieuw boekhoudpakket (Exact-online) ter vervanging van Kerkboek c.q. Navision en het tijdig aanleveren van geconsolideerde begrotingen en jaarcijfers.

- Jaarlijks indexeren van vaste inkomsten zoals: grafrechten, huur, pacht en misstipendia in de lijn van het bisdom.
- Eigen bijdrage voor bijzondere vieringen: doopsel, communie etc.
- Overall 2^e collecte doorvoeren; eens per maand voor kerkonderhoud, naast een beperkt aantal voorgeschreven kerkdeurcollectes.
- Actie kerkbalans opkrikken (werkgroep).
- Gestichte jaardiensten: deze vaste inkomstenpost leidt indirect tot meer kerkbezoek en meer collecte-inkomsten.

7.4. Informatie en communicatie

Het merendeel der parochianen heeft weinig of geen contact meer met de parochie. Veelal is dit beperkt tot Doop, Eerste H. Communie, een kerstviering en een uitvaart. Onze parochianen verwachten van hun pastoor uitstekende communicatieve eigenschappen. Men verwacht een proactieve uitleg als er zaken binnen de parochies veranderen. Bijv. als missen vervallen of communievieringen worden gecombineerd.

Onze parochiefederatie spant zich in voor een proactieve communicatie met alle parochianen middels parochieblad , website en nieuwsbrieven

Ons parochieblad

Om zo goed als mogelijk contact te houden met alle vrijwilligers verzorgt onze parochiefederatie nu 10 keer per jaar de uitgave van een parochieblad, dat bij alle ingeschreven parochianen wordt bezorgd.

- Onderzocht wordt de opzet van één eigentijds federatieblad dat zoveel mogelijk digitaal wordt aangeboden en verspreid.

Website

- Onze sprankelende **website** is een uiterst efficiënt, goedkoop en handzaam medium in de communicatie met alle, maar vooral met de jongere parochianen.
- Het parochiebestuur zorgt ervoor dat de website voorziet in actuele informatie en geloofsverdieping en verder bijdraagt aan de missie en visie van dit beleidsplan.

Nieuwsbrief

- Gestreefd wordt naar een periodieke (digitale) nieuwsbrief; bijvoorbeeld tussen 2 kerkbladen.

8. Bijlage met parochiestatistieken

